Kehely

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	64.82.1
Alkotó:	Mentzel, Christian (Hirschenberg 1637 - 1699 Boroszló)
Készítés ideje:	1670 KÖRÜL
Készítés helye:	Boroszló (Breslau, Wroclaw)
Jelzés:	a talp peremén Christian Mentzel mesterjegye (Rosenberg 1425) és 1843-tól használatos boroszlói városjegy (Rosenberg 1375); a kuppa külső peremén 1867 és 1937 között érvényes magyar fémjel és azzal egykorú készítői jelzés („ T. I. ”)
Anyag:	ezüst; részben aranyozott
Technika:	cizellált; trébelt; vésett
Méretek:	magasság: 23 cm szájátmérő: 8,9 cm talpátmérő: 15 cm

A tradicionális megformálású, hat egyenlő méretű karéjra tagolódó, vízszintesen két részre osztott talp domború alsó sávját trébelt levéldísz borítja. A talp felső részét ettől hangsúlyos, összetett profilú perem választja el. A karéjok közel vízszintes, enyhe konkáv ívvel kialakított felületein egy-egy tojásdad, aranyozás nélkül hagyott medalion (a talp alsó része felől rögzített rátétlemez) kapott helyet, amelyeknek trébelt figuráiban a Szent Család, Szent Anna és Joáchim, a szent védőangyal („S. Angelus custos”), Szent Borbála, Szent Bernát és Szent Imre (S. Henricus) ismerhető fel a képek alatti peremen olvasható, vésett feliratok alapján. A szárhoz kapcsolódó kónikus felső rész oldalait gyümölcs- és virágfüzérek díszítik, és applikált, vésett díszítésű levélgallér, illetve egyszerű, hatszögletű lemez zárja le. A baluszteridomú, öntött nóduszt virágos gyümölcsfüzérek és szalagok díszítik. A kuppa magasságának kétharmadáig áttört, összetett profilú abronccsal és liliomos pártázattal lezárt ezüstkosárban ül. A kosár levélindái között három trófeumra emlékeztető kompozícióban a passió eszközei láthatók: az oszlop, az ostor, a botra tűzött szivacs, a lándzsa és a nádszál-jogar, illetve a kereszt, a létra, a kalapács és egy balzsamos edény.

A kehely talpperemén az 1668-ban mesterré avatott Christian Mentzel, a korabeli Szilézia egyik legjelentősebb ötvösének jelzését viseli („CM”, ovális keretben; lásd Rosenberg 1425). Ugyanott beütött városjegyét csak 1843 után kapta (Rosenberg 1375). A kuppa 19. századi pótlás; külső peremén az 1867 és 1937 között érvényes magyar fémjel mellett azzal egykorú készítői jelzés („T. I.”) látható.

A tárgy 1964-ben, ajándékként került az Iparművészeti Múzeumba.

Ecsedy Anna

Irodalom

- a kiállítást rendezte: Dávid Katalin: *„Fejedelmeddé a békességet teszem...” A Budapesti Történeti Múzeum egyházművészeti kiállítása [katalógus nélkül]*, 1991. július 26–1992. június 26.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum